

Eleki Krónika – 2007. április

Szennyvíz beruházás

Mérföldkő ez a beruházás Elek város történetében hangzott el Pluhár László polgármester köszöntőjében miközben az ünnepélyes átadásra felkérte Ujhelyi István államtitkárt ,aki méltatta a város vezetésének tevékenységét, hozzáállását egy ilyen példaértékű beruházás menedzselésében./ Bővebben a vele készült interjúban - a szerk. / Ezután a meghívott vendégek ,helyi testületi tagok ,intézményvezetők társaságában megtekintették a működő,kétszeres kapacitásúra megnövelt tisztítótelepet .

Néhány adat a megvalósult beruházásról:

Megnyert összeg: 915.506.000.-Ft.

Önerő összesen: 48.184.000.- Ft

A csatornaépítés 762 ingatlanbekötést érint. A szennyvíztisztító telep 360 m³/napi befogadóképessége 600 m³/napi befogadóképességre változott a bővítéssel, valamint az alkalmazott technika cseréjével.

Érintett utcák jegyzéke: (emlékeztetőül):

HUNYADI ÚT - BÓLYAI ÚT - LISZT F. - VÉCSEY SOR - PÖLTENBERG ÚT - KISFALUDY ÚT - RÁKÓCZI ÚT - KUN B. ÚT - SZŐLŐ SOR - TÉL ÚT - BATTHYÁNY ÚT - TEMETŐ SOR - GYULAI ÚT - TÁNCICS M. ÚT -KOSSUTH ÚT - GERONZHOFEN NEGYED - SPORT TÉR – KÖLCSEY ÚT - SZT. ISTVÁN ÚT - SZÉCHENYI ÚT - TAVASZ ÚT - MADÁCH I. ÚT - OTTLAKAI ÚT- ZRINYI M. ÚT – KÍGYÓ ÚT - ZALKA M. ÚT – PETŐFI ÚT

arlan

Húsvéti hímes tojás és népművészeti kiállítás

A Reibel Mihály Művelődési Központ és az eleki Nyugdíjas Klub szervezésében népművészeti és húsvéti tojás kiállítás nyitotta meg kapuit a Művelődési Központ kamara termében április 4-én. Ahol eleki és kétegyházi nyugdíjasok állították ki kézzel készített értékeiket: szötteseket, hímezéseket, csipkéket, valamint hímes tojásokat.

A szervezők ez által próbálták meghitté tenni a húsvéti készülődést.

A kiállítást Pluhár László polgármester nyitotta meg. Ezután rövid köszöntőt mondott Nedreu Dávidné, az eleki Nyugdíjas klub elnöke, valamint a megrendezésben nyújtott segítségért emléklapot adott át Árgyelán György igazgatónak, valamint a kétegyházi és az eleki nyugdíjasoknak. A kiállítás két napos időtartama alatt számos eleki és nem eleki lakos, valamint az általános iskola tanulói is megtekinthették a kiállított tárgyakat.

Ezzel egy időben tekinthették meg a látogatók Csonka János, kétegyházi festőművész olajfestményeiből összeállított tárlatát is.

Árgyelán Erzsébet

Május 1.

A munka ünnepe a nemzetközi munkásmozgalmak által kiharcolt, minden év május 1-jén tartandó ünnepség, hivatalos állami szabadnap, mely a munkások által elért gazdasági és szociális vívmányokat hivatott megünnepelni.Május 1-je hasonló tartalommal katolikus ünnep is, Munkás Szent József, a munkások védőszentje tiszteletére. (Az ugyanerre a napra eső kereszténység előtti európai pogány ünnepek, mint pl. a Beltane, vagy a hagyományok, mint a májusfa állítása, más eredetűek és tartalmúak.) A munka ünnepe

előzményei egészen a brit ipari forradalomig nyúlnak vissza, amikor is egy gyártulajdonos, Robert Owen 1817-ben megfogalmazta és közzétette a munkások követelését, benne többek között az addig 10-16 órás munkaidő nyolc órára csökkentését, a roppant hangzatos (hazánkban a Beatrice együttes által is feldolgozott) Nyolc óra munka, nyolc óra pihenés, nyolc óra egyéb tevékenység (Eight hours labour, Eight hours recreation, Eight hours rest) szlogennel. A követelés érvényre juttatása végett több kisebb tünetést, illetve sztrájkot is tartottak, azonban a mozgalom hamar kifulladt, mert törvényi szabályozás híján ezeket az alkalmazottakat hamar elbocsátották, és más gyárak sem voltak hajlandók felvenni őket. Habár 1847-ben a nők és gyerekek munkaidejét 10 órában maximalizálták Nagy-Britanniában és gyarmatain, egészen 1856. április 21-ig a kérdésben nem történt előrelépés. Ezen a napon léptek sztrájkba az ausztráliai Melbourne városában a kőművesek és építőmunkások, hogy a Melbourne-i Egyetemtől az ausztrál Parlamentig menetelve követeljék a 8 órás munkaidő bevezetését a kontinensen. Akciójuk sikerrel zárult, még csak a fizetésük sem lett kevesebb a rövidebb munkaidő ellenére, így egyben a világon első alkalommal sikerült egy szervezett munkáscsoportnak (későbbi nevén szakszervezetnek) bármiféle sikert is elérni fizetésmegvonás és retorziók nélkül. Ez a siker is nagyban inspirálta a munka ünnepének ötletét, illetve a majálisok megszületését. 1891-ben május elsejét hivatalosan is a „munkásosztály nemzetközi összefogásának harcos ünnepévé” nyilvánították.

Forrás: Wikipédia

arlan

Jeles napok márciusban

A hónap régi magyar neve: Szent György hava, amit legnépszerűbb szentje után kapott. Április antik eredetű megszemélyesítője zöld ruhás, mirtuszkoszorús ifjú, szárnyakkal, jobbában ibolya és más virágok, baljában kosár zsenge borsóval, zöldbabbal, mandulával.

Április 1. - Hugó napja

E nap időjárásából a terméskilátásokra következtettek. Ez a nap az indásnövények vetésnapja. Április elsején ugratták egymást a felnőttek, de elsősorban a gyerekeket tréfálták meg.

Íme egy csúfoló vers:

„Április bolondja,
Május szamara,
Fölnézett a toronyba,
Megnézte, hogy hány óra:
Féltizenkettő,
Bolond mind a kettő!”

Az idén nagyon korán volt a húsvét: április első hete már a nagyhét volt.

Virágvasárnap: vagyis a „pálmák vasárnapja” egy héttel előzi meg húsvétot. Ezen a napon a kereszténység a Jeruzsálembé vonuló Jézusra emlékezik, akit hívei királynak kijáró hódolattal, pálmaággal köszöntenek. A pálmaágas körmeneteket már a 6. században tartották. A szentelt pálmát zivatar, villámcsapás, tűz és különféle varázslás ellen használták. A szentelt pálmát nálunk bárka helyettesíti. A virágvasárnapi barkaszentelés egyházi eredetű népszokás ugyan, de a szentelt barkát felhasználták gyógyításra, villámlás elhárítására is.

Nagyhét: a nagyböjt utolsó hete, amely virágvasárnaptól húsvétvasárnapig tart. A nagyhét jeles napjai nagycsütörtök, nagypéntek és nagyszombat.

Nagycsütörtök: ezen a napon megszűnik a harangozás, „a harangok Rómába mentek” – közismert szólás szerint, s legközelebb nagyszombaton szólalnak meg újra.

Nagycsütörtököt zöldcsütörtöknek is nevezték, ilyenkor a jó termés reményében spenótot, fiatal csalánt főztek.

Nagypéntek: Jézus kereszthalálának emléknapja, a legnagyobb böjt és gyász ideje. A nagypénteki körmenetek, passiójátékok már a középkor óta virágzottak. A pénteki napot szerencsétlennek vélték. Tiltották az állattartással, földműveléssel kapcsolatos munkákat. A munkatilalmak elsősorban a női munkákra vonatkoztak.

Tisztító erőt tulajdonítottak a víznek. A nagypénteki hajnali vizet, aranyvíznek hívták. Az állatokat is megfürösztötték, megittatták egészségvarázsló célzattal.

Nagyszombat: a tavasz, a természet megújódása az embert is környezete megtisztítására készíti. A nagyhét jellegzetessége ma is az általános nagytakarítás. Ezen a napon véget ér a negyvennapos böjt. A nap legfontosabb eseményei közé tartozik a keresztelővíz- és tűzszentelés, valamint a feltámadási körmenet. Ez utóbbit a középkorban húsvét hajnalán tartották, az újkorban az egyház előre hozta nagyszombat estéjére.

Húsvétvasárnap: Húsvét a kereszténység egyik legnagyobb ünnepe, e napon Jézus Krisztus feltámadt a halottak közül. Véget ér a nagyböjt, a hústól való tartózkodás. Ehhez a naphoz is kapcsolódott munkatilalom. Nem sepertek, nem főztek, varrni sem volt szabad. Húsvéttal megkezdődött a lakodalmak tavaszi időszaka.

Húsvéthétfő: a víz tisztító, termékenységvarázsló erejébe vetett hit az alapja a húsvéti locsolásnak is. Régebben a lányokat a kúthoz, vályúhoz vitték és egész vödör vízzel leöntötték őket. Eredete szerint a keresztelésre utal a locsolás, másrészt arra a legendára, mely szerint a Jézus feltámadását hirdető jeruzsálemi asszonyokat locsolással akarták a zsidók elhallgattatni.

A locsolóversek sok változata ismeretes, íme egy kedves hangvételű:

„E háznak van egy rózsája,
A rózsának van egy bimbója.
Én a rózsát megöntözöm,
A tojáskát megköszönöm.”

Április 24. - Szent György napja

Tavaszkedő nap, ekkor van az állatok első kihajtása, s ezzel kapcsolatosan a pásztorok munkakezdése. A falvakban ekkor hajtották ki a gulyát és a csürhét először. Ekkor szólaltak meg a pásztorok ökörszarvból készült tülkei. A gulyásé mély, bűgő hangot adott, a kanászé vékonyabbra volt hangolva. Az uraságok is ekkor fogadták az éves cselédeket, ha meg voltak elégedve egymással, akkor évenként újra kötötték a szerződést. Sokáig élt a Szent György napi tűzgyújtás szokása. A pásztorok előre bejárták és megtisztították a pihenő helyeiket és itt gyújtották meg a tüzet a szent tiszteletére, őrizve azt a hitet, hogy a tűz tisztító ereje védi az állatok egészségét. Az ember egészségére is befolyással volt ez a nap. Ha valaki kora reggel a kútnál megmosdott, az szép és egészséges lett.

Április 25. - Márk napja

Márk evangélista ünnepe, a négy evangélista egyike. Állítólag Ő volt Alexandria első püspöke, ott is szenvedett mártírhalált. E nap jellegzetes szokása a búzaszentelés. Mise után a hívek kereszttel, lobogókkal a feltámadt Jézus Krisztus szobrával megkerülték a templomot, majd kivonultak a közeli búzaföldre, ahol a pap megszentelte a vetést. A szertartás végén mindenki vitt haza a megszentelt búzaszárakból. A szentelt búzát nagy becsben tartották.

Nádor Mária

Miről ír a Katolikus Hírmondó

Megjelent az eleki Katolikus Hírmondó legújabb, húsvéhoz kapcsolódó száma, a hagyományoknak megfelelően, értékes tartalommal. A Hírmondó most többek között arról

is beszámol, hogy húsvétváró délutánt tartottak a paplakban, amikor is a hittanosok ajándékokat készítettek. Topsi Bálint plébános elmélkedését ez a lapszám is tartalmazza, melynek egy részletében ezeket a gondolatokat találjuk: "Mi emberek Isten szeretetéből áradunk ki, mert Isten maga a Szeret, belőle áradunk, mint víz a forrásból, és csak akkor tudunk boldogok lenni, és boldogságban megmaradni, ha szeretni tudjuk egymást, ha az eredeti isteni szeretetnek a folyamatosságát meg tudjuk őrizni, ha vissza tudunk tekinteni a forráshoz, ..." A lapból megtudhatjuk azt is, hogy egy nagyon régi hagyományt ápolnak Eleken manapság is, hisz most is egy hívőkből álló kórus megszólaltatta a Passiót. /Ilyen jellegű hagyomány hazánkban nagyon kevés helyen alkult ki, de még ennél is kevesebb helyen ápolják most is! A hírek között található egy fontos információ is, mely szerint befejeződött a plébánia belső felújítása. A Hírmondó most is közöl vicceket, melyből az egyik így szól: Az Afrikából visszatért misszionáriust faggatják ferences testvérei:

- És mondd, igaz hogy a ragadozók soha nem támadnak arra az emberre, aki égő szentelt gyergyát visz a kezében? - Igaz, feltéve, ha elég gyorsan viszi!
Érdemes most is elolvasni az eleki Katolikus Hírmondót.

Rapajkó Tibor

Rendőrségi hírek

Április elején kiemelt feladatot jelentett az országosan elrendelt ittasság ellenőrzések végrehajtása, melynek eredményeként településünkön több ittas és engedély nélküli vezető is intézkedés alá lett vonva. Az eltelt időszakban eddig településünk rendőrei mintegy 15 esetben éltek szabálysértési feljelentéssel, melynek megoszlása a következőképpen alakult: 3 fő ittas gépjárművezetővel szemben tettünk feljelentést, sajnos még mindig elég magas az engedély nélkül vezetők száma, ennek eredményeként 5 fővel szemben kezdeményeztünk szabálysértési eljárást, és 7 esetben egyéb szabálysértések miatt került sor eljárásra. Az előző hónapoz hasonlóan kollégáim mintegy 40 fővel szemben szabtak ki helyszíni bírságot kisebb közlekedési szabálysértések elkövetése miatt. Szerencsére az elmúlt időszakban településünkön közlekedési baleset nem történt. A napi szolgálat ellátása során két fő került elfogásra, ebből egy fő körözés alapján, egy fő pedig szándékos bűncselekmény elkövetése miatt, valamint 7 fő lett előállítva korábban elkövetett bűncselekmények végett.

Az adatokat szolgáltatatta Tóth András r. fztls. Mb. törzsparancsnok, lejegyezte **Lantos Mihályné**.

Emlékek az eleki cserkészcsapat történetéből IV.

Az 1930-as évek végén hazánkban egyre több embert, de szerencsére soha nem nagy tömeget vonzottak a szélsőjobbaldali ideológiák, amelyek azonban mégis komoly veszélyt jelentettek az akkori magyar állam számára!

1939. február 24-én pl. ezért kellett betiltani a Hungarista Mozgalmat is, igaz az már március 15-én újralakult más néven, vagyis megalakult a Nyilaskeresztes Párt. A programjuk azonban "mérsékelt" lett, sőt több olyan dolgot is megígértek, amelyek a szegények egy részénél is népszerűbbé tette őket, mint pl.: a munkanélküliség, osztálykülönbségek felszámolása, a szegénysorsú házasulandók számára legalább 2000 pengő házassági kölcsön nyújtása! /Ezekkel és még sok más ígéretükkel az 1939-es választásokon 31 mandátumot szereztek./ Ament Andor visszaemlékezéséből is bizonyítani tudjuk, hogy a nyilasok vezetője, Szálasi Ferenc /1897-1946/ járt Eleken is, valószínűleg 1940-ben. Az egykori cserkész így ír erről: "Akkor /1940?/ Szálasi falunkba is ellátogatott. Ott ácsorogtunk Müllek Feri és Bambach Feri barátommal a polgári iskola

sarkán, amikor odaérkezett az Árpás-sávos zászlókkal díszített nagy fekete autóval. Amikor átment a sleppjével az iskolánál a vizesárok feletti hídálláson, pont akkor találkozott az eleki Magyar Élet Pártja elnökével /Somos-Strifler György/.

Szembekerülve a hídon egymással mindketten megszemlélték a másik mellén hivalkodó nyilas, illetve MÉP-jelvényt, majd elvárták a másik előzékenységét, ami nem volt, aztán egyszerre indultak szembe. A komikus helyzetben a nyilas vezér majdnem belesett a vizesárokba. Szálasi- testvér- ezután az asztalosműhelyben tartott nagygyűlést. Az a Bambach Feriék trafikján túl volt pár házzal. /Ma Szent István u. 22.--R.T/ Besurrantuk a műhely hátsó részére. Láttuk, hogy a díszasztal közepén ülve Szálasi a mennyezeti pókhálót bámulta, miközben egy nyilas karszalagos nyomta a szöveget, hogy -Testvérek! Itt van közöttünk a várva várt vezér!

Stb." Ezt a visszaemlékezést azért tartottuk fontosnak közölni a Krónikában, mert belőle kiderül, hogy egykoron Eleken milyen nagy elutasításban részesült /nem csak a kormánypártnak köszönhetően/ egy olyan politikus, akinél a szavak és a tettek nem feltétlenül fedik egymást. Nem tudjuk, milyen terveket szövögetett Eleken, de szerencsénkre egy érdeklődő cserkész az utókor okulására megőrizte ennek a "nagy" embernek az eleki látogatását.

Folytatjuk...

Rapajkó Tibor

Exkluzív interjú az államtitkárral

Árgyelán György, főszerkesztő: Államtitkár úr köszöntöm az eleki alakosok nevében, itt a dél-alföldi régió csücskében. Amikor a pályázat előkészítés megkezdődött sokan nem hittek a projekt megvalósulásában. Mégis megvalósult egy közel 1 milliárdos beruházás. Most pedig sokan tartanak attól, hogy nem tudjuk majd lehívni az Európai Unió támogatásokat, mert nem vagyunk felkészülve rá. Ön szerint igaz ez?

Újhelyi István, államtitkár: Aki nem próbálja meg, az biztos nem lesz rá felkészülve. Sokszor a tehetetlenség, hogy ne vádoljak senkit, az, ami miatt sokan azt az egyszerű választ adják, hogy úgysem fog nekünk jutni semmi az uniós forrásokból. Pedig megvan a keret, 8000 milliárd forint hét év alatt. Ezt a pénzt megkapjuk, de nem ajándékba, nincs a zsebünkben, nincs az államkasszában, nem költhetjük el arra, amire akarjuk. Fejleszteni, beruházni kell belőle. Mert a német, az olasz, a francia adófizetők nem azért adták, hogy mi azt csak úgy elszórjuk. Éppen ezért én azt javaslom mindenkinek, elekieknek, kétegyháziaknak és gyulaiaknak is, hogy folyamatosan pályázzanak projektekre. Most néztük meg éppen innen fentről, hogy néhány méterre tőlünk van egy szakasz, ahová ha egy 800 m-es aszfaltút megépülne rögtön közelebb hozná a 20. század politikai, történelmi válságai miatt elszakított területeket egymáshoz. Ezt is uniós forrásból és hazai költségvetési forrásból megoldható beruházásnak tartom csak neki kell indulni megcsinálni. Elek városa, ahogy a megnyitóban is elmondtam, kiemelkedő a beadott és megnyert pályázatok arányát tekintve. Ehhez gratulálok a településnek.

Árgyelán: Mondhatjuk azt, hogy a határ szélén nagy lehetőségek előtt áll nem csak Magyarország, hanem a határ menti országok is, mondjuk Románia?

Újhelyi: Az én választókerületem, Szeged déli része, a hármashatár szeglete, hasonló történelmi sorssal és hasonló kiugrási lehetőséggel bír, meg kell dolgoznunk a jövő sikereiért.

Árgyelán: Többen azt kérdezik, miért kellene ilyen nagy beruházások, miért nem osztjuk szét, éljük föl a kapott forrásokat, értem az alatt, hogy sokan szeretnének például több fizetést kapni. Ebben segítse eligazodni a lakosokat.

Újhelyi: Hosszú magyar történelemben voltak időszakok, amikor csak magukra gondoltak az akkori döntéshozók, amit megsínylelt az ország. Öt-tíz évig, talán egy generáció rövid

életéig ez működött. De aztán súlyos válságok, akár több száz éves válságok is tönkre tették az országot. Voltak népek, akikre már csak úgy emlékezünk, hogy a történelemkönyvekből olvassuk, hogy valaha léteztek, és ma már nemhogy országuk de egyetlen élő tagjuk, kis csoportjuk sem maradt fenn. Pontosan, azért mert felérték a jövőjüket. Beruházni kell a jövőbe és gondolni unokáinkra. Nekik is joguk van nem csak megszületni, hanem boldog és biztonságos életet élni itt Magyarországon.
Árgyelán: Köszönöm a beszélgetést!

50 éve együtt

2007. március 25-én adták ki a Berliini Nyilatkozatot, amelynek az az apropója, hogy 50 évvel korábban ezen a napon Rómában írtak alá egy olyan szerződést, amely a mai Európai Unió születésnapjának is tekinthető. Akkor elsősorban csak Franciaország, Nyugat-Németország, Olaszország, Belgium, Hollandia és Luxemburg voltak a hasznélvezői ennek a közös európai politikának. Ez a rendszer lett az alapja a már 27 tagúra bővült EU-nak, amelynek 2004 óta hazánk is tagja. Több mint jelképes az is, hogy az 50. évforduló pont a német elnökség időszakára esett, hisz pl. Merkel kancellár is utalt ünnepi beszédében arra, hogy mint egykori kelet-német állampolgár nem igen gondolhatott arra, hogy meg fogja élni Európa egységesülését! A Berliini Nyilatkozat mindenképpen kordokumentumnak is tekinthető, hisz pl. már egy 50 éve létező európai egység politikáját fejezi ki, amely mint minden demokráciában vitákat is kivált. A nyilatkozat teljes szövege különben kinyomtatva is alig több, mint egy oldal /pl. www.nepszabadsag.hu---2007. március 25./ A bevezetőben többek között ez szerepel: "Ma úgy élünk egymás mellett, ahogy arra korábban soha nem nyílt lehetőség." Az I. fejezet tartalmazza eszményeket: pl. az ember áll a középpontban, fontos a béke, a demokrácia, a II. fejezet a kihívásokról szól, pl. közösen kell fellépni a terrorizmus, a szervezett bűnözés, és az illegális bevándorlás ellen, a III. fejezet pedig a jövővel foglalkozik. Itt többek között ezt találjuk: "Ezért ma-50 évvel a Római Szerződések aláírása után-közös célunk, hogy a 2009. évi európai parlamenti választásokig egy megújított alapra helyezzük az Európai Uniót." Aki végig elolvassa a nyilatkozat szövegét, az észreveheti, hogy abból több fontos dolog hiányzik: pl. Európa keresztény szellemisége, a nemzetiségi autonómiák, a jelzők nélküli diktatúrák elítélése, de hiányzik a közös európai alkotmány is! A képet azonban lehet és kell is árnyalni azzal, ha a nyilatkozatot összevetjük XVI. Benedek pápa 2007. március 24-i beszédével, melyet az európai püspökök előtt mondott el, melynek írott változata Európa beteg címmel jelent meg egy német politikai magazinban /cicero.de/. A pápa szerint Európa beteg mert pl. erkölcsi válságban van, kevés gyermek születik, a vallási értékek háttérben vannak, a szabadságot rosszul értelmezik: "A vélemény nyilvánítás szabadsága nem azt jelenti, hogy hazudjunk, vagy pedig leromboljuk az emberi jogokat." Azon is érdemes elgondolkodni, hogy vajon miért van az, hogy pl. a magyar sajtóban, de a nyugatiban is nagyon keveset írtak erről a két fontos dokumentumról. Pedig csak a kettő együtt mutatja be a valós európai helyzetet! Mindentől függetlenül elmondhatjuk azt, hogy öröndetes az, hogy pl. hazánk is tagja az EU-nak, de ez nem jelenti azt, hogy ne legyenek önálló érdekeink, amelyekért ki kell állnunk, hisz ezek is demokráciából következnek.

Rapajkó Tibor

Hírek a Román Iskolából

Február 16-án tartotta az iskola a farsangi rendezvényt. A tanulók nagy része jelmezben

érkezett ezen a napon a délutáni mulatságra. Az alsós tanulók rövid meséket, jeleneteket adtak elő a megfelelő jelmezben, melyet a jelenlevő szülők, pedagógusok és tanulók is nagy tapsal jutalmaztak. A felsősök körében népszerű az együttesek utánzása. Jól betanult táncokkal adták elő műsoraikat. A diákönkormányzat csokoládéval jutalmazta a jelmezbe öltözőket és a nagyon jól sikerült jelmezű diákok külön is jutalmazva lettek. Népszerű a tanulók körében a tombola. Apró tárgyakat lehetett nyerni, de a főtárgyakra mindenkinek fájt a foga. Nem véletlen, hiszen 4 db torta várta, hogy valaki hazavigye és jóízűen elfogyassza. Köszönet a tortákért Duma Annamáriának, aki évek óta támogatja a farsangi rendezvényt is és ingyen süti meg a gyerekeknek a nagyon finom figurás, gyerek szemnek gyönyörködtető tortákat.

Március 8-án a nőket ünnepeljük. Az iskola tanulói is készülnek erre a napra. A lányokat a fiúk szeretettel köszöntik és apró figyelmességgel kedveskednek nekik. Az iskolai női dolgozóit is köszöntötték kollegáik 1-1 szál virággal.

Március 12-én nyílt napot rendezett az iskola a szülők és minden érdeklődő számára. Sajnos kívülálló nem kereste az iskolát, de a szülők közül többen megnézték az iskolában folyó munkát és láthatták gyermekeik munkáját a tanítási órákon. A Nemzeti ünnep városi rendezvényén a dolgozók mindannyian részt vettek március 15-én. Minden évben megrendezi az iskola a tanulói közötti román nyelven történő vetélkedést. Ebben a tanévben is így történt. Március 26-30.-a között, 1 héten keresztül csak románul olvastak, szavaltak, énekeltek, táncoltak a tanulók. Versengés is volt a tanulók között és legjobbak apró jutalmakat, az iskola által készített oklevelet kapták. Március 30-án hajnalban a tanulók egy része Pocsajra indult. Itt „Tanaszi János” tiszteletére a román iskolák között futball meccset rendeztek a 7-8.osztályos tanulónak. Az itthon maradt tanulók folytatták a román versenyt. Ezen a napon „Ki-mit-tud románul” rendezvényt szerveztek a számunkra. Április 23-27-ig a „Magyar Hét” keretében szintén iskolai versenyek lesznek a román iskolában. Ekkor magyar nyelven is megmutathatják a tanulók, hogy mit tudnak.

Nádor Mária

7 hónap — 7 könyv Irodalmi vetélkedő

Az Eleki Városi Könyvtár irodalmi vetélkedő-sorozatát indít 2007. május 1-én. Ez év novemberéig havonta három, a kortárs magyar irodalommal kapcsolatos kérdést teszünk fel olvasóinknak az Eleki Krónikában. A kérdések a könyvtár olvasótermében megtalálható irodalmi folyóiratok segítségével könnyen megválaszolhatók (de természetesen más forrásokat is használhatnak a játékosok). A megfejtéseket minden hónap 28-áig lehet leadni a könyvtár kölcsönző pultjánál. A hetedik hónap végén (decemberben, a Karácsonyi Könyvvásár idején) ünnepélyes keretek között hirdetünk eredményt. A helyesen válaszolók között hét darab értékes, a szerzők által dedikált szépirodalmi kötetet sorsolunk ki.

7 hónap — 7 könyv Az első forduló kérdései (leadási határidő: 2007. május 28.):

1. Kiket nevez Orbán János Dénes pszeudo-poétáknak? (legalább két nevet kérünk)
2. Melyik lapban jelent meg Zalán Tibor Élet-halál kilences című haiku-ciklusa?
3. „Nádas Péter a népi írók méltó örököse”, állítja Földényi F. László Nádas Péter Hátországai napló című kötetét elemezve. Mivel támasztja alá Földényi F. ezt az állítást?

Testületi ülésekről

Elek Város Önkormányzata képviselő testülete 2007. március 26-án tartotta soros ülését. A testület a jegyzőkönyv hitelesítésére Gál Attila és Túróczy András képviselőket kérte fel.

Pluhár László polgármester úr a lejárt határidejű határozatokról adott számot, majd kiegészítésként elmondta, hogy a 26 önkormányzati bérlakásokban lévő nedvesedési problémát orvosolták. A kivitelező költségén szellőzőrendszert építettek az épületbe. Mint mindannyian észrevettük, újabb faültetési akció kezdődött a városban. Kérte a lakosságot, hogy segítsenek megóvni a kiültetett fiatal fákat. Dr. Heim Lajosné a napirendek előtt szót kért, megkérve a polgármester urat, hogy szólítsa fel Dr. Szelezsán Jánost, hogy foglaljon helyet a kijelölt asztalnál. A testület döntött a napirendek ügyében.

1. Tájékoztató a Nyugdíjas egyesület 2006. évi tevékenységéről. Turóczy András képviselő örült a részletesebb tájékoztatásnak. Megkérdezte, hogy a könyvelői díjtételről (800 ezer Ft) milyen magyarázattal tud szolgálni, illetve tisztázni kellene, hogy a gépkocsivásárlás céljára adott 1 millió Ft-ból hogyan lehet 2 millió Ft-ot költeni. Nánási Mihály egyetértett Turóczy András hozzászólásával bizonyos költségek vonatkozásában. Javasolta az egész szociális rendszer megreformálását. Gura Anett válaszában elmondta, hogy a jelenlegi könyvelő 80 ezer Ft/hó könyvel. A gépkocsivásárlással kapcsolatban valóban 1 millió Forintot kaptak, de a régi gépkocsit értékesítették, így jött össze a 2 millió Forint. Nánási Mihály szerint egy főállású belső ellenőrt kellene alkalmazni.

Völgyesi István megerősítette, hogy a hatályban lévő képviselő-testületi határozat alapján készüljön el a szakmai vitaanyag. Több kérdés is elhangzott még az anyaggal kapcsolatban. Végül a testület döntése alapján a beszámoló elfogadásra került. 2. napirendként a települési szilárd és folyékony hulladék gyűjtésének és elhelyezésének hatósági díjáról döntöttek. 3. napirend a szennyvízcsatorna hálózat VI. ütem céltámogatás pályázat megtárgyalása volt. A testület egyet értett az előterjesztéssel. 4. napirendi pontként a belterületi utak burkolat-felújítására szóló pályázat megtárgyalása volt. Pluhár úr javasolta a pályázat benyújtását, bár nem tartotta valószínűnek, hogy nyerhetnének. Amennyiben nyernek, úgy feújításra kerül a Kun Béla, Táncsics (Kiss Ernő u. és az Ottlakai út közötti rész), Tompa, Bartók, Széchenyi, Madách, Kígyó, Bajcsy-Zsilinszky utcák, valamint a Temető sor (Kétegyházi út és a temető bejárata közötti rész). 5. napirend a Reibel Mihály Művelődési Központ berendezési tárgyainak gyarapítására kiírt pályázat megbeszélése volt. Nánási Mihály megkérdezte, hogy mennyi pénz folyt be az önkormányzat számlájára az önkormányzat által vásárolt eszközök bérbeadásából. Szerinte az intézmény rendelkezik annyi bevétellel, hogy a pályázathoz a saját forrását hozzátegye. Pluhár László közölte, hogy az eszközök bérbeadásából egyetlen fillért sem kapott az önkormányzat. Zsidó Ferenc szerint az előterjesztésből nem derül ki, hogy ki kéri a pályázat benyújtását. A testület végül is megszavazta a pályázat benyújtását. 6. napirendként szerepelt a közlekedési táblák elhelyezésének a kérdése. Pluhár László nem értett egyet a Közútkezelő tájékoztatásával, amely nem tartja indokoltnak a sebességkorlátozó táblák elhelyezését. Nánási Mihály és Völgyesi István képviselők szenvedélyes hangon mondtak véleményt. A közvilágítás korszerűsítésével kapcsolatban több hozzászólás hangzott el – többen között mindnyájan – Turóczy András, Nánási Mihály, Sípos Sándor, Gál Attila, Dr. Heim Lajosné a város érdekében emeltek szót. Határozatban rögzítették, hogy a Műszaki Csoport fél éven belül vizsgálja felül a közvilágítás fejlesztését, és kezdje meg az engedélyezési eljárást. Klemm István az Ügyrendi Bizottság felvetésére elmondta, hogy több lakossági panasz érkezett a szennyvízcsatorna beruházás V. ütemével kapcsolatban. Málík József főmunkatárs elmondta, hogy a beruházás a végéhez ért, a felmerülő panaszokat továbbították a kivitelezőhöz. Ezután zárt ülés következett.

2007. április 13-án megtartott rendkívüli képviselő-testületi ülésen az alábbi napirendek kerültek megtárgyalásra. Pluhár László polgármester úr elmondta, hogy a rendkívüli testületi ülés összehívására azért került sor, mert a tárgyalandó két pályázat benyújtásának határideje 2007. április 16-án lejár. Elek Város Önkormányzata Képviselő-testülete úgy döntött, hogy a Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács által

meghirdetett, a területi kiegyenlítést szolgáló beruházások támogatására a bel- és külterületen meglévő termelő infrastrukturális hálózatok fejlesztésére pályázatot nyújt be. A fejlesztés megvalósulásának helye a Bólyai, Hunyadi, Kazinczy utca. A képviselőtestület úgy határozott, hogy Tanácshoz a meghirdetett decentralizált helyi önkormányzati fejlesztési támogatási programok előirányzatai, valamint vis maior tartalék felhasználásának részletes szabályairól szóló 12/2007 kormányrendelet, és a területfejlesztési célok megvalósítását szolgáló fejezeti kezelésű előirányzatok pályázati rendszerben történő felhasználása összehangolásának rendjéről szóló 24/2003-as kormányrendelet alapján a helyi önkormányzatok feladatkörébe tartozó, önkormányzati tulajdonra vonatkozó fejlesztési cél támogatására pályázatot nyújt be.

Pluhár László polgármester felhívta az arra érdekeltek figyelmét, hogy az „Elekért” érdemrendre április 30-ig tehetik meg javaslatukkal.

Lantos Mihályné

Anyák napja

Kevés olyan szívmengető ünnep van, mint az anyák napja. Ekkor köszöntjük édesanyáinkat, megköszönve nekik mindazt a szeretetet és gondoskodást, mellyel születésünk óta elhalmoztak bennünket. Az anyák tiszteletére rendezett ünnepeket először az ősi Görögországban tartották, tavaszonként. Kegyelettel adóztak az istenek anyja, Rhea előtt. A XVII. századi Angliában az édesanyákat az Anya vasárnapon köszöntötték, mely a nagyböjt negyedik hétvégéjére esett.

arlan

"Édes, kedves nagymamácska anyák napja van ma. Olyan jó, hogy anyukámnak/apukámnak is van édesanyja. Reggel mikor felébredtem az jutott eszembe, vegyek csokrot mind a két kezembe. Egyik csokrot neked szedtem odakint a réten, te is sokat fáradoztál évek óta értem. Kimostad a ruhácskámat, fésülted a hajamat, jóságodat felsorolni kevés lenne ez a nap. Köszönöm, hogy olyan sokat fáradoztál értem és hogy az én jó anyámat/ apámat felneveltél nekem!"

„Ezen a napon annyi mindent kell megköszönöm neked: azt, hogy életet adtál, azt hogy felneveltél, megköszönöm azt a sok jót amit értem tettél. Megköszönöm, hogy megszidtál, hisz csak azért tetted, mert aggódtál értem, s tudtad ha most fáj is, később majd megértem, s eltöprengek a miértén. Neveltél a jóra, s féltettél a rossztól, mindig tiszta szívvel óvtál a gonosztól, s ha mégis baj ért te mellettem álltál, hogyha bánat ért mindig vigasztaltál. Ápoltál, ha beteg voltam, s ha szomorú ború borult rám, te voltál az, ki megnevettettél ANYU!"

Megyegyűlési tudósítás: Együtt Európába! Békés és Arad

Megújult az együttműködési megállapodás Arad megye és Békés megye között. A dokumentumot a Békés Megyei Közgyűlés soros ülésén román részről Iosif Matula, magyar oldalról Domokos László megyei elnök írta alá. A román delegáció tagja volt még Ioan Christina megyei alelnök és Mihaela Stanescu külügyi- és EU integrációs vezető.

Békés megye és Arad megye kapcsolata a legújabb időkben az 1980-as évek elejére nyúlik vissza. A régi megállapodás felülvizsgálatát, megújítását az eltelt időszak változásai, Románia EU-s csatlakozása, valamint a (reményeink szerint) 2007 és 2013 között még inkább megnyíló lehetőségek tették indokolttá. Az Interreg program keretében jelentős programok születtek, melyekhez az anyagi források biztosítását ígérik, minek következtében a partnerségi kapcsolatok megerősödhetnek.

A határmenti együttműködés már most is megvalósul az agrárium területén, az oktatásban

és a kultúrában, de a fejlődésre jó esély nyílik a köz-, a civil- és a versenyszférában, a turizmusban. Iosif Matula az úthálózat javításának fontosságát, míg Domokos László az aradi és a békéscsabai repülőtér összehangolásának szükségességét hangsúlyozta. A megújuló együttműködési megállapodás megkötését Szilágyi Menyhért, Varga Zoltán, Kreszta Traján, Tóth Imre megyei képviselők üdvözölték elsők között, konkrét példákat említve a kínáló lehetőségekre.

Határőrségi tájékoztató

Tisztelt Lakosság!

A Határőrséget a Magyar Köztársaság Alkotmánya rendészeti szervvé nyilvánítja.

A Határőrség feladatrendszerét 1997. óta törvényi szinten szabályozzák, ennek ellenére a határőri tevékenységet, annak jogszerűségét még napjainkban is néhányan megkérdőjelezzik. Elsősorban azok a normasértő személyek teszik ezt, akik ezáltal szeretnék a felelősségre vonást elkerülni. Az alábbi rövid összefoglalóban tájékoztatom a tisztelt Lakosságot a határőr járőr intézkedési lehetőségeiről:

A határőrök – rendészeti és bűnüldözési - feladataik ellátása során szolgálatban és szolgálaton kívül egyaránt jogosultak és kötelesek intézkedni.

Felvilágosítást kérhetnek, igazoltathatnak, figyelmeztethetnek, fokozott ellenőrzést tarthatnak, területet zárhatnak le, ruházatot, csomagot és járművet vizsgálhatnak át. Elfoghatják és előállíthatják a körözött személyeket, szabálysértőket, bűnelkövetőket. Szabálysértés vagy bűncselekmény észlelésekor kötelesek intézkedni annak megakadályozására, illetve azonnali megszakítására. A nem hatáskörbe utalt esetekben kötelesek feljelenteni a normaszegőket. Az ellenszegülőkkel szemben kényszerítő eszközt alkalmazhatnak, végső esetben löfegyvert használhatnak.

A határőrök meghatározott szabálysértési ügyekben helyszíni bírságot szabhatnak ki: a határátkelőhelyen az ittas vagy az engedély nélküli vezetés, érvényes gépjármű felelősségbiztosítási szerződés hiánya, a határterületen tiltott fürdés, útiokmánnyal kapcsolatos szabálysértés, határrendészeti szabálysértés, határjel hamisítás és jelrongálás elkövetése miatt.

A határőrök az ország egész területén ellenőrizhetik, hogy a Magyarországra beutazó, illetve itt tartózkodó külföldiek betartják-e az idegenrendészeti szabályokat. Ebből a célból magánlakásokba és magánterületre is beléphetnek.

Magyarország 2004.május 01-én csatlakozott az Európai Unióhoz, majd a szomszédos Románia 2007.január 01-én. Mivel így a két szomszédos állam Unió taggá vált, az államhatár átlépésének feltételei is könnyebbedtek. Mindkét állam állampolgárainak lehetővé vált, hogy személyi igazolvánnyal léphessék át az államhatárt, továbbá a határátlépés ellenőrzésének módszere is egyszerűsödött, gyorsabb lett.

Ami viszont nem változott: továbbra is csak érvényes útiokmánnyal léphető át az államhatár (az Unión belül ennek számít a személyi igazolvány is) és csak határátkelőhelyen. Problémaként jelentkezhethet, ha valaki a 14. év alatti gyermekével akar külföldre utazni, mert a gyermeknek nincs személyi igazolványa. Ők továbbra is csak érvényes saját útlevél birtokában utazhatnak külföldre.

A határátlépés kapcsán akkor fog további könnyítés lenni, ha Románia is tagja lesz a schengeni rendszernek (Magyarország schengeni tagsága 2007. év végére várható).

Tisztelt Lakosság! Ezen rövid tájékoztató végén megköszönöm mindazon együttműködők és elfogásaink realizálásában közreműködő, jelzést adó személyek tevékenységét, akik segítségével a határterületen a rendészeti feladatainkat eddig is sikeresen teljesítettük.

Amennyiben a határrenddel, rendészeti tevékenységgel kapcsolatos észrevételük, bejelentésük van, folyamatos - 24 órás – ügyeleti szolgálatunkon keresztül - ha szükséges - azonnali intézkedéseket hajtunk végre.

Telefonszámaink: 06 – 66 - 550 - 420, 06 - 66 - 550 - 44, 06 – 30-565-9609
Lőkösháza, 2007. 03.29.

Csizmadia János HŐR alezredes, kirendeltségvezető

Szavalóverseny a középiskolában

2007. április 19-én a középiskolai könyvtárban szavalóversenyt tartottak, amelyen 12 diák vett részt, legtöbben, négyen a most érettségiző 12/C osztályból. Az elhangzott versek, egy kivételével a költészet napjához kötődően, József Attila alkotásaiból kerültek ki. Ez évben az első helyezett Csobán Roland 9/B. osztályos tanuló lett, aki József Attila. Olyan bolond vagy című versét mondta el. A második helyen Lévai Csilla /12/C/ végzett, a harmadik helyen pedig ketten osztoztak: Purecse Nikoletta /10/D és Erdős Henrietta /10/D/. Az értékelés és az eredményhirdetés után minden résztvevő egy-egy könyvet kapott. Köszönet illeti a diákok és a felkészítő tanárok munkáját.

Rapajkó Tibor

Horváthné Zsurka Ibolya: Nézz magadba

Egy kiáltás a messzeségbe,
le a földre és fel az égre.
Hallod, hogy kiáltok tudd,
ez neked szól.

Bízom benned, hogy segítesz,
hisz gyerekként nekem ezt ígérted.
Ittam minden szavadat,
de most elfordítod magadat.

Okítottál szépre, jóra,
a hittanon az igaz szóra,
Neked hinni már nem merek,
ne csapj be több gyermeket.

Ezután már azt kívánom Néked,
öröm, ész és boldogság ,
kísérje életed.

A józan ész el ne kerüljön,
s a szíved ettől felderüljön..
Mindig tudd, hogy ki az igaz.
Ne bánts rossz szóval másokat!"

A cipő történetéből

Ezt az írásomat azoknak a cipész mestereknek ajánlom, akik valamikor az '50-es években és azelőtt igen fontos szerepet töltöttek be az emberek életében. Elek városában is többen dolgoztak cipészként, majd a cipész KTSZ-ben folytatták munkájukat. Nem csupán a régi, elnyűtt cipőket javították, hanem a tehetősebb embereknek új lábbelit is készítettek.

Ma már ritkaságba megy, ha valaki javít, segít rendbe hozni az elnyűtt lábbelit. Az emberi öltözködésben a civilizáció kezdetétől fogva igen fontos szerepet játszott az állatbőrből készült saru. Mivel akkor a bőrcserzés mesterségét nem ismerték, az őseink úgy segítettek magán, hogy valamiképpen puhára „rágta” a bőrt, mielőtt sarkaknak felkötötte. A történelmi korokban, amelyekről írásos feljegyzések is vannak – a cipő kiegészítő része volt az emberi ruházatnak. A Biblia sok helyen említi, innen tudjuk, hogy a régi zsidók bőrből, fából, vászonból készítettek cipőt, melyet mai értelmezésben sarunak hívunk és szíjjal erősítették a lábukra. A mindennapi szükségletből kultúr cikké valószínűleg csak Egyiptomban emelkedett. A hieroglifákból tudjuk, hogy az egyiptomiak nem csak bőrből, hanem a papyrus nevű vízivények rostjaiból is fontak. Az egyik thébai királysír falfestményein látjuk magár a vargaműhelyt. Itt látható a jellegzetes háromlábú szék is.

A görögök csak akkor húztak lábbelit, ha kimentek a házból, sőt akkor sem mindig. Otthon mezítláb jártak. Négyféle lábbelijük volt: a saru, szandál, cipő, és a csizma. Itt láthatjuk először a díszes szandált, a dupla talpú félcipőt (a két talp között parafa volt) sarokkal. A csizma megfelelt a mostani magasszárú cipőnek, de csak a szegényebbek használták. Külön említést érdemel: lakodalmi saruk, a spártai szandálok, a perzsa papucsok, melyeket a

görög divathölgyek hordtak. A rómaiak szintén nagyon szerették az elegáns cipőt: otthon szandált viseltek, melyet ebédkor levettek. Ha kimentek az utcára, a tógához már cipőt húztak, mely beborította az egész lábat. A szenátorok piros, vagy fehér cipőt hordtak, mely magasszárú volt, és a fűzős cipőkhöz hasonlított. A patriciusok rövid lábbelijét pedig elefántcsontból, ezüstből készült díszek (csatok) ékesítették. A császárság idején a római férfiak is színes cipőket viseltek, a nők nagy fényűzést fejtettek ki a cipőben arannyal, drágakövekkel díszítették a gyönggyel kirakott cipőt. A hadba induló katona bocskort viselt vastag, szöges talppal: a neve caliga volt. A görögöktől vették át a rómaiak a nevezetes „cothurnus”, amely az egész lábat beborította. Ezt a tragikus görög színészek használták – jellemzője volt a vastag talp és a magas sarok, mely kiemelte a színész karakterét. A vidám darabok színészei sokszor viselték. A középkorban fokról-fokra fejlődött a cipő. Bizarrabbá vált: volt olyan, hogy az orra felkunkorodott, ezek voltak a csőrös cipők. Hogy az ellentét teljes legyen, viseltek olyan cipőt is, melynek az orrát levágták, hogy a lábujjakra gyűrűt húzhasanak. A díszítés olyan méreteket öltött, hogy az egyházi fejedelmek tiltó parancsokkal korlátozták a tékozló divat túlzásait. A XI. századtól kezdve már hiteles rajzokon követhetjük a divat változásait. Az addigi cipők sokszor változtak. Indiából és Keletről jöttek a finom ezüstdrótból font, gyönggyel és drágakövekkel díszített cipők és papucsok. Az ötvösművészek olyan fonalakat készítettek, amelyek vetekedtek a selyemmel. A XV. században megjelentek a parafabetétes cipők, melyek arra ösztönözték a cipészeket, hogy egyre magasabb sarkú cipőket varrjanak. Az újkor elején jöttek divatba a tollas, csipkés bársonnyal és selyemmel bélelt kihajtott szárú lovagcsizmák, melyek ára egy paripa árával vetekedett. Az előkelő hölgyek azonban művészi kidolgozott bőrcipőket hordtak. Ezekből fejlődtek ki azok a csodaszép remekművek, melyeket a rokokó ízlés divatja talált ki. Ebben a korban alakult ki, és vált általánossá a magassarkú cipő. A nagy forradalom aztán mindent elsöpört. Visszatért a klasszikus egyszerűség. A lábbelinek nevezetes alakulása a csizma, mely minket magyarokat is igen érdekel, hiszen nemzeti viseletünk fontos alkotórésze. Egyaránt viselték a nemesek és a közrendűek is. Akár Balassi Bálint is, aki a csizmáról énekel, a korabeli krónikák tele vannak a szattyán és kordován csizmák dicséretével. A magyar föld népe pedig előszeretettel viseli a csizmát. Ezért volt nagy becse és tisztessége a csizmadia mesterségnek.

Most a gyáripar, a gépek versenye állandóan csökkenti a kézműiparosok számát. A XIX. Századtól a tömeges termelés hátrányba szorította a kézműipart. A cipészipar alakulásának is sokat jelentett az 1810-es év. Ekkor találta fel Joseph Walker az első

gépet, mely talpfelvarró gép volt. A második gép talpszegelő volt, melyet Amerikában találtak fel. 1850 körül megjelentek a varrógépek, melyek a munkát egyenletessé, szebbé tették. Ezután egymás után jelentek meg az újabb és újabb találmányok. Egymás után jelentek meg a cipőgyárak. Angliában, Amerikában, Francia- és Németországban olyan nagy gyárak álltak, amelyek 4-5 ezer pár cipőt készítettek naponta. 1860-ban új találmány született, amely hozzájárult, hogy a cipőipar nagyiparrá alakuljon. A kisiparosok is megtalálták a használatos gépeket – ilyen a formavágó, a lábajtásos fa-szegelő, talpvarró, és tisztítógépek, élezőgép, talphenger, gomblyukvarró. Ezek jelentékeny idő- és munkamegtakarítást jelenthettek.

Sajnos, ma már kevés jel mutat az elmúlt évek munkásságára, pedig a városban igen meghatározó szerepet tölthettek be a cipészek.

Lantos Mihályné

Március 22.: A Víz Világnapja

Hol árvíz formájában sújt le, hol kevesebb van belőle az elégnél – vízkészletünk fogyatkozása, minőségének romlása egyre nagyobb gondot okoz. Március 22-én, a meteorológia tavasz első napján, egyben a Víz Világnapján világszerte az emberi tevékenység és annak következményei által egyre inkább fenyegetett élővizek megóvására kívánják felhívni a figyelmet. Földünk felszínének körülbelül 70 százalékát víz borítja ugyan, ám az összes vízkészlet mindössze 2 százaléka édesvíz – ráadásul ennek háromnegyede a sarki jégtakarók és gleccserek jegébe fagyva, míg 21 százaléka felszín alatti réteg- és mélységi víz formájában van jelen. A maradék 2 (!) százalékot a folyóvizek, édesvízi tavak, a talajvíz, illetve a vízpára alkotják. A világ népességének 20 százaléka ivóvíz-ellátási gondokkal küszködik, miközben az egy főre eső vízfelhasználás folyamatosan nő (főleg a civilizáltak mondott országokban). Szörnyű kimondani, de az emberiség az elmúlt századok során szinte mindent megtett, hogy életének alapját, a tiszta vizet eltüntesse a föld színéről: a szennyvíz élő vizekbe engedésével, a mocsarak, lápok jórészenek lecsapolásával, a folyók gátak közé szorításával, mellékágaik levágásával (utóbbinak köszönhetően lassan hömpölygő folyókból rohanó áradat lett). Magyarország lakosságának mintegy harmada, a Tisza-völgyben pedig mintegy másfélmillió ember él az árvizek által közvetlenül veszélyeztetett településeken. Magyarország viszont még szerencsésnek mondható, hiszen a Duna mentén a kavicsréteg megszűri a vizet, s az országban sok helyen tiszta karsztvizet nyerhetünk, artézi kútjaink is jó vizet adnak. (Egyébként az elmúlt 100 évet a csapadék és a hőmérséklet alakulása alapján vizsgálva megállapíthatjuk: az évek valamivel több, mint 50 százaléka aszályosnak tekinthető.) A harmadik világban, a fejlődő országokban viszont, ahol egyáltalán van elérhető víz, ott is sokszor szennyezett, fertőzött, hasmenéses betegségek hordozója. Ennek következtében vízgazdálkodásnak ma új kihívásokkal is szembe kell néznie, mint a globális klímaváltozás negatív hatásainak a csökkentése, a vizek visszatartása. Egyre nagyobb szerepet kapnak az ökológiai és természetvédelmi kérdések is. Az ENSZ és egyéb nemzetközi, hazai szervezetek évről-évre erre próbálják felhívni a környezet iránt felelősségteljes emberek figyelmét, és a vízzel való takarékosagra ösztönöznek. Zárásképp az ENSZ idejelmű adatait osztanám meg az olvasókkal:

„Természetes, hogy van!

Természetes, hogy lesz?

Néhol az a természetes, hogy nincs!

A víz kincs, őrizzük együtt!”

Búcsú egy igazi pedagógustól

Túrmezei Erzsébet: Célhoz ért! című versének első versszakával szeretnék búcsúzni Radnai László igazi pedagógustól, aki 2007.január 1-jén hazaérkezett az örök otthonába.

„Nem ad több bátorító jó tanácsot,
Nem ír több vigasztaló levelet,
Nem erősít már testvért, jó barátot,
Ha kérdezzük, nincsen már felelt.”

De ki is volt Ő valójában? Íme az életútja:

1920.március 23-án Eleken született. Felsőfokú tanulmányait a Budai Tanítóképzőben végezte, ahol 1939-ben tanítói diplomát szerzett. A tudásvágya, a diákjai felé való többlet adás készsége arra ösztönözte, hogy tanári diplomát is szerezzon. Ezt a történelem szak elvégzése után meg is kapta, 1972-ben Szegeden. Tanítói pályáját 1940-ben Eleken kezdte, ezt a tevékenységét az 1941-es háború megszakította. Bevonult katonának és súlyos sérülésekkel bár, de 1945-ben hazaérkezett. Ismét munkába állt szülőfalujában és nyugdíjazásáig /1983/ itt is tanított. Soha nem vágyott máshová, szerette Eleket, szerette az eleki embereket, igazi lokálpatrióta volt. Ha ki is mozdult néha más vidékre, mindig örömmel és vágyakozó szívvel tért haza. A legnehezebb időszakokban volt az eleki Általános Iskola igazgatója, tanúbizonyságot téve tisztességéről, erkölcsösségéről, és ezeket a pozitív tulajdonságokat tanítványainak is átadta. Később az igazgatói feladatot felváltotta az igazgatóhelyettesi munka, melyet 20 évig gyakorolt, Egy kolleganő így vall Róla ebből az időből:

„Nagyon becsületes, emberséges embernek ismertem meg Őt. Kedves, közvetlen volt mindenkire és emellett jó humorral megáldott egyéniség volt. Sok embert átsegített a nehézségein, senkit soha nem utasított el. Következetes volt, mindenkit azonos mércével mért, nem voltak Nála kivételes személyek. Nem volt nagyképű, kollegális volt, reális szemléletű. Nem volt megalkuvó, de a pontos munkát mindenkitől elvárta, ugyanakkor segítőkész volt.” Úgy érzem ez a vallomás önmagáért beszél. A pedagógusi munka mellett kivette részét a település közéleti tevékenységéből is, a kultúra és a sportélet területén /több évig az eleki futballcsapat tisztségviselője volt./ A kollegái érdekeit képviselte évekig, a Pedagógus Szakszervezet titkáráként. 1985-ben elhagyta szülőfaluját, feleségével együtt, aki szintén megbecsült pedagógusként dolgozott évekig az eleki Általános Iskolában. A költözés oka az volt, hogy egyetlen lányukhoz szerettek volna közelebb kerülni, a gyakoribb találkozások miatt. Budapesten még megadatott számára az is, hogy három évig taníthatott történelmet. Itt is hamar megismerték a tantestületi tagok és a tanítványok, és éppen ezért – 1986-ban - / 1 évi munkája alapján / az „Év emberének” választották. Ez az elismerés az eleki népszerűség folytatását jelentette és igazolta. Bár elkerült a fővárosba, de az eleki barátokat, ismerősöket soha nem felejtette el. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy sok-sok fényképet, tablót megőrzött, és szeretett szülőfaluja, valamint iskolája múltjával foglalkozó dokumentumokat is. Igazi pedagógus, igazi tanár, igazi ember volt. Önfeláldozó, aki számára a tanítás, hivatást, sőt szolgálatot jelentett. Ő nemcsak ismereteket közvetített, hanem emberségre, szeretetre, megértésre is nevelt.

Utolsó útjára sokan elkísérték, a családtagokon kívül a barátok, a régi tanítványok és a szeretett elekiek. Túrmezei Erzsébet költő szavaival búcsúzunk most Tőle, a drága baráttól és mestertől, mi, akik ismertük, tiszteltük és szerettük Őt:

„Köszönjük meg az értünk napról-napra immár a kulcsolt, szerető kezet!
S áldjuk Urunkat, ki Őt nekünk adta, s akihez Ő már hazaérkezett!”

Nádor Mária

60 éve őrzik az eleki román táncagyományt

Immár 60 éve annak, hogy 1947-ben az eleki román tánc hagyományának megőrzése érdekében szervezett formájú kezdeményezés indult városunkban. Ez alkalmából Szabó Péterrel, az eleki Román Hagyományőrző Egyesület elnökével beszélgettem.

Eleki Krónika: Tekintsünk vissza a múltba, hogyan is indult és mivé fejlődött a kezdeményezés?

Szabó Péter: 1947-ben kisebb csoportot hoztunk létre a célból, hogy megőrizzük és méltón továbbadjuk a román ének és táncagyomány szépségeit az utókornak. Az első összejöveteleket az alapító tagok otthonaiban tartottuk, ahol román népdalokat énekeltünk és eleki román táncokat táncoltunk. A kezdetekkor még magam is csak népdalokat énekeltem, később kezdtem el a táncot, amit a mai napig nagy szeretettel művelek. Ahogy egyre bővült a csoport tágasabb helyet kellett keresnünk. Így kaptunk helyet először az Ipartestület épületében, később pedig a Művelődési Központban. 1972-ben felvettük a Röpülj Páva Tánc csoportot nevet.

Eleki Krónika: Úgy tudom a kerek évforduló méltó megünneplésére készülnek a nyár folyamán.

Szabó Péter: Így igaz. Terveink közt szerepel egy augusztusi kétnapos rendezvény. A Román Hagyományőrző Egyesület szeretné, hogy valóban emlékezetes legyen ez az évforduló. Ezért szeretnénk meghívni minden volt és jelenlegi tagunkat. Az alapító tagok munkájának elismeréseként emléktárgyakat szeretnénk átnyújtani. Ezen kívül méltó emléket állítanánk a már nem élő tagjaink számára. Több nem eleki tánc csoporttal már folynak az időpont egyeztetések, mint kétegyháza, méhkerék és romániai tánc csoportok. Valamint egy eleki román népművészeti kiállítás megrendezését is tervezzük.

Eleki Krónika: Számítanak-e valamilyen támogatásra?

Szabó Péter: Igen. Legfőképpen az eleki románok segítségére és összefogására. De ezen kívül, már ígéretet kaptunk Dr. Heim Lajosné alpolgármester asszonytól, akinek segítségére mindig számíthatunk, valamint a képviselő testület kulturális bizottságától, hogy anyagi támogatást adnak a rendezvényhez. Viszont el kell mondjam azt is, hogy sajnos az Eleki Román Kisebbségi Önkormányzat segítségére nem számíthatunk.

Eleki Krónika: A szervezés mellett jut még ideje és energiája az egyesületnek fellépésekre, vendégszereplésekre?

Szabó Péter: Hogyne, egészen augusztusig vannak felkéréseink. Többek között Ráckeve, Budapesten, Ajkán, Magyarpolányban és Romániában fogunk fellépni.

Eleki Krónika: Köszönöm a beszélgetést, és sok sikert kívánok az egyesületnek!

Árgyelán Erzsébet